

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Srednjobosanski Kanton/ Kanton Središnja Bosna

KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU

BROJ: 06 0 U 016536 22 U

Novi Travnik, 17.06.2022. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudaca Senad Begović, kao predsjednik vijeća, Vesna Vujica i Lazarela Porić, kao članovi vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Ivane Čorić-Žderić u upravnom sporu po tužbi tužitelja Đ.G. iz T., zastupana po punomoćniku Lepir Mirzi, odvjetniku iz Travnika (u daljnjem tekstu tužitelj) protiv tuženog Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar, (u daljnjem tekstu tuženi), radi poništenja Rješenja tuženog broj: FZ3/2/2-31-2-640-6/21 OB/MB: 1271297328 od 01.02.2022. godine, na nejavnoj sjednici vijeća održanoj dana 17.06.2022. godine donio je sljedeću:

PRESUDU

Tužba se uvažava, rješenje tuženog organa Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar broj:FZ3/2/2-31-2-640-6/21,OB/MB:1271297328 od 01.02.2022. godine i rješenje direktora Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje Kantonalna administrativna služba za Srednjobosanski kanton/Kanton središnja Bosna Travnik broj:FZ9/2/1-31-2-24674-4/21,MB/OB:01271297328 od 28.06.2021. godine se poništavaju i predmet vraća tuženom organu na ponovni postupak.

Obrazloženje

Osporenim rješenjem tuženog organa uprave koje je bliže označeno u uvodu ovog rješenja odbijena je kao neosnovana žalba tužiteljice u ovom upravnom postupku izjavljena protiv prvostupanjskog rješenja direktora Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje Kantonalna administrativna služba za Srednjobosanski kanton/Kanton središnja Bosna Travnik broj: FZ9/2/1-31-2-24674-4/21, MB/OB: 01271297328 od 28.06.2021. godine, te se ožalbeno rješenje mijenja tako da se osiguranici Đ.G. iz T. u radnom odnosu u „A.“ d.o.o. T., kod koje postoji II kategorija invalidnosti – promijenjena radna sposobnost zbog povrede od 16.01.2020. godine, priznaje pravo na raspoređivanje, odnosno zapošljavanje na drugom odgovarajućem radnom mjestu koje ne iziskuje veća fizička naprezanja, dizanje i prenošenje tereta težih od 5 kg, te stajanje u većem dijelu radnog vremena kao i pravo na odgovarajuću novčanu naknadu počev od 06.05.2021. godine do dana rasporeda na drugo radno mjesto s napomenom da prava po ovom rješenju osiguraniku osigurava poslodavac kod kojeg je radio u vrijeme nastanka invalidnosti.

Blagovremeno podnesenom tužbom kod ovog suda dana 06.04.2022. godine tužiteljica je putem punomoćnika pokrenula upravni spor protiv osporenog rješenja, kao i

prvostupanjskog rješenja zbog povrede pravila postupka, nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primjene materijalnog prava, kao i bitne povrede pravila upravnog postupka pozivajući se na povredu odredbe člana 9. Zakona o upravnom postupku. U tužbi se navodi da je nejasno kojom ocjenom i mišljenjem je tuženi uvjeren da kod tužiteljice postoji stupanj invalidnosti II kategorije promjene radnog mjesta kada je istoj konstatirano više dijagnoza bolesti počevši od trajne invalidnosti nalaza i mišljenja Kliničkog centra univerziteta u Sarajevu, Klinika za ortopediju i traumatologiju, specijalistički nalaz od 24.06.2021. godine gdje u zadnjem pasusu stoji obrazloženje da je kod tužiteljice stanje definitivno, da postoji trajni invaliditet za poslove koji zahtijevaju dugotrajno stajanje, dugotrajni hod, nošenje teškog tereta te pregibanje u trupu. U tužbi se dalje da Institut za medicinsko vještačenje u svom nalazu ističe da kod tužiteljice postoji invalidnost II kategorije promjene radnog mjesta, ali da nije navedeno o kojem stupnju invalidnosti u procentualnom nivou se kod tužiteljice radi pozivajući se na odredbu člana 67. stavak 1. i 2. Zakona o penzijskom/ mirovinskom i invalidskom osiguranju F BiH. U konačnom u tužbi se navodi da je evidentno da je tuženi organ počinio povredu materijalnog prava i pravila Zakona o upravnom postupku, stoga predlaže da Kantonalni sud u Novom Travniku poništi osporeno rješenje i predmet vrati na ponovni postupak da pravilno riješe zahtjev tužiteljice ili da poništi osporeno rješenje i prizna tužiteljici pravo grupe – stupnja u procentualnom nivou invalidnosti fizičke onesposobljenosti uz naknadu troškova na ime sastava tužbe u iznosu od 240,00 KM.

Na zahtjev suda tuženi je dostavio predmetni upravni spis i odgovor na tužbu kojim u cijelosti ostaje kod svog rješenja navodeći da osporenim rješenjem nije povrijeđen Zakon niti lični interes tužiteljice zasnovan na zakonu, stoga predlaže da sud donese presudu kojom će tužbu odbiti kao neosnovanu.

Sud je zakonitost osporenog upravnog akta preispitao u granicama navoda iz tužbe sukladno odredbi čl. 34 st. 1. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine F BiH" 9/05), pa je nakon ovakvog preispitivanja istog odlučio kao u izreci, pri čemu se naročito rukovodio slijedećim razlozima:

Iz sadržaja upravnog spisa proizlazi da je donošenju osporenog upravnog akta prethodio prvostupanjski upravni postupak, vođen po zahtjevu tužiteljice u postupku ostvarivanja prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja zaprimljenom kod tuženog organa uprave dana 09.04.2021. godine sa zahtjevom da joj se prizna pravo na invalidsku mirovinu po osnovu gubitka radne sposobnosti – I kategorija invalidnosti. Prvostupanjski organ donio je rješenje broj: FZ9/2/1-31-2-24674-4/21 MB/OB 01271297328 dana 28.06.2021. godine kojim se osiguranici Đ.G. iz T. u radnom odnosu u „A.“ d.o.o. T., kod koje postoji II kategorija invalidnosti – promijenjena radna sposobnost zbog bolesti priznaje pravo na raspoređivanje, odnosno zapošljavanje na drugom odgovarajućem radnom mjestu koje ne iziskuje veća fizička naprezanja, dizanje i prenošenje tereta težih od 5 kg, te stajanje u većem dijelu radnog vremena, kao i pravo na odgovarajuću novčanu naknadu počev od 06.05.2021. godine do dana rasporeda na drugo radno mjesto, s napomenom da prava po ovom rješenju osiguraniku osigurava poslodavac kod kojeg je radio u vrijeme nastanka invalidnosti.

Nezadovoljna ovakvim rješenjem tužiteljica je protiv istog blagovremeno izjavila žalbu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primjene normi materijalnog prava i povrede Zakona o penzijskom/ mirovinskom i invalidskom osiguranju

F BiH (Službene novine F BiH broj: 13/18 i 93/19 - Ustavni sud i 90/202) pozivajući se na odredbe člana 67. stavak 1. i 2. istog zakona.

Odlučujući o žalbi tužiteljice a nakon ponovnog nalaza, ocjene i mišljenja ljekarske komisije Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja u Sarajevu drugostupanjski organ je odbio žalbu te izmijenio rješenje kao u izreci osporenog rješenja uz obrazloženje da je u postupku koji je prethodio rješavanju žalbe pribavljen nalaz, ocjena i mišljenje Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja u Sarajevu broj: ORS-DOV-P-SA-792/21 od 07.10.2021. godine u kome je navedeno da su pravilni nalaz i ocjena POV-ORS-P-ZE-1496/21 od 06.05.2021. godine, da su sa istim suglasni uz izmjenu mišljenja u pogledu uzroka invalidnosti to jest da postoji promjena radne sposobnosti II kategorija invalidnosti od 06.05.2021. godine zbog povrede od 16.01.2020. godine te da je nalaz i mišljenje dat nakon neposrednog pregleda tužiteljice kao i uvida u cjelokupnu dokumentaciju u spisu. U obrazloženju rješenja se dalje citiraju odredbe člana 48. stavak 3., 49. 52., 53., 54. stavak 1., 55., 58. i 59. Zakona o penzijskom/ mirovinskom i invalidskom osiguranju F BiH obrazlažući da s obzirom kod tužiteljice nije utvrđen gubitak radne sposobnosti u smislu odredbe člana 48. stavak 3. Zakona o penzijskom/ mirovinskom i invalidskom osiguranju F BiH to nisu ispunjeni uvjeti iz člana 58. istog zakona za priznavanje prava na invalidsku mirovinu. Na kraju se ističe da bi se prijava o nesreći na poslu mogla smatrati validnim dokazom o povredi na radu u smislu priznanja prava po osnovu fizičke onesposobljenosti ista mora biti uredno popunjena, ovjerena od nadležnih organa i zaprimljena od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja u zakonom propisanom roku, a ista u konkretnom slučaju od strane tužiteljice nije dostavljena.

Iz naprijed navedenog se utvrđuje da je prvostupanjski organ u upravnom postupku donio naprijed navedeno rješenje, te da je prilikom donošenja istog postupio suprotno odredbama članka 7.,8., 9. i članka 15. Zakona o upravnom postupku F BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 2/98 i 48/99).

Odredbom članka 7. Zakona o upravnom postupku F BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 2/98 i 48/99), propisano je da se u postupku mora utvrditi pravo stanje stvari i u tom cilju moraju se utvrditi sve činjenice koje su od važnosti za donošenje zakonitog i pravilnog rješenja, a odredbom člana 8. stav 1. istog Zakona propisano je da se prije donošenja rješenja, stranci mora pružiti mogućnost da se izjasni o svim činjenicama i okolnostima koje su važne za donošenje rješenja.

Odredbom članka 9. Zakona o upravnom postupku F BiH propisano je koje će činjenice uzeti kao dokazane odlučuje ovlaštena osoba po svom uvjerenju na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno kao i na temelju rezultata cjelokupnog postupka, dok je odredbom člana 15. istog zakona propisano da organ koji vodi postupak brinut će se da neznanje i neukost stranke i drugih osoba koje sudjeluju u postupku ne budu na štetu prava koja im po zakonu pripadaju.

Iz upravnog spisa jasno proizlazi da se tužiteljica tuženom organu kao podnositeljica zahtjeva osobno dana 09.04.2021. godine obratila sa zahtjevom za ostvarivanje prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja da joj se prizna pravo na invalidsku mirovinu po osnovu gubitka radne sposobnosti – I kategorija invalidnosti, te da je uz zahtjev priložila i medicinsku dokumentaciju, nakon čega je ista upućena na nalaz ocjenu i mišljenje na Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja u Sarajevu Odjeljenje za

prvostupanjski postupak Zenica koji su utvrdili da kod iste postoji promjena radne sposobnosti II kategorija invalidnosti.

Iz nalaza, ocjene i mišljenja broj: ORS-P-ZE-1496/21 od 06.05.2021. godine se utvrđuje kroz anamnezu da je tužiteljica dana 16.01.2020. godine na poslu zadobila kompresivni prijelom trupa L5 kralješka sa pomakom frakturnih dijelova prema spinalnom kanalu uz kompromitaciju oba LP korijena te da nije priložena prijava o nesreći na poslu. U ocjeni i mišljenju je navedeno da kod tužiteljice postoji promijenjena radna sposobnost II kategorije invalidnosti, da osiguranica zbog promijenjene radne sposobnosti nije sposobna za svoj posao – proizvodnja u pekari, a sposobna je za drugi odgovarajući posao koji ne iziskuje veća fizička naprezanja, dizanje i prenošenje tereta težih od 5 kg, te stajanje u većem dijelu radnog vremena, te da je uzrok invalidnosti bolest.

Kod ovakvog stanja stvari a imajući u vidu da je tužena prilikom podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja nastupala sama bez pravne pomoći, tuženi organ je u skladu sa odredbom člana 15. Zakona o upravnom postupku F BiH bio dužan da se brine da neznanje i neukost stranke ne bude na štetu prava koja joj pripadaju po zakonu i drugim propisima. Dakle, bio je u obavezi da u skladu sa načelom 7., 8. i 15. Zakona o upravnom postupku F BiH uputi neuku stranku na mogućnost dopune zahtjeva i ukažu tužiteljici na eventualne materijalne olakšice u postupku rješavanja njenog zahtjeva kao i da je upozori na štetne posljedice koje mogu nastati prema nekom materijalnom propisu ako u postupku koji se vodi ne poduzme određene radnje ili ne ispuni određene obveze, te je prvenstveno bio u obavezi da pouči stranku u pogledu dostavljanja potrebne dokumentacije, da je upozori ako ocjeni da ima pravnog osnova za ostvarenje nekog prava (članak 5. stavak 2 Zakona), a sve radi pravilno utvrđenog činjeničnog stanja, te je bio u obavezi da prvenstveno utvrdi činjenicu da li je povredu koja je utvrđena kod tužiteljice, tužiteljica zadobila na radu ili van radnog mjesta, a koja činjenica je bila ključna prilikom daljeg postupanja tužiteljice u ostvarivanju njenih prava, a sve u smislu odredbe članka 67. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju F BiH, na koji članka se tužiteljica pozvala kako u tužbi tako i u svojoj žalbi na rješenje prvostupanjskog organa od 28.06.2021. godine.

Iz odredbe članka 15. Zakona o upravnom postupku F BiH proizlazi da je prema ovom načelu bitno pružiti pomoć stranci kada službena osoba koja vodi upravni postupak zapazi da podnositelj zahtjeva može imati štetne posljedice zbog neznanja činjenica koje su za njih važne u postupku i neukosti u poznavanju propisa kao i svog pravnog položaja u postupku.

Prema tome, prethodno izneseni razlozi ukazuju na to da je pravilna primjena odredbe članka 5., 7., 9., 63., 67. i 138. a sve u vezi sa članom 15. Zakona o upravnom postupku nalagala da upravni organ prije donošenja prvostupanjskog rješenja postupi u smislu na koji je prethodno ukazano u ovoj presudi.

Navedena nepravilnost u postupku nije otklonjena ni od strane tuženog organa u osporenom aktu, jer je tim aktom tuženi odbio kao neosnovanu žalbu tužiteljice, te izmijenio rješenje u dijelu da je utvrđena invalidnost kod tužiteljica – promijenjena radna sposobnost uslijed povrede nastale dana 16.01.2020. godine, a ne bolesti kako je to navedeno u prvostupanjskom rješenju.

Prema tome, prethodno izneseni razlozi ukazuju na to da u postupku koji je prethodio donošenju osporenog akta nije postupljeno prema pravilima upravnog postupka, uslijed čega je došlo do nepravilne primjene zakona.

Dakle osporeni akt tuženog sadrži povrede iz članka 5.,7.,9., 63., 67. i 138. a sve u vezi sa članom 15. Zakona o upravnom postupku pa je ovaj sud sukladno odredbama člana 36. stav 2. u vezi sa članom 28. stav 4. Zakona o upravnim sporovima F BiH (Službene novine F BiH 9/05) predmetnu tužbu uvažio, osporeni akt tuženog, a i prvostupanjsko rješenje, kao nepravilne i nezakonite poništio te predmet vratio prvostepenom organu na ponovni postupak.

U ponovnom postupku tuženi organ će vodeći računa o iznesenim razlozima ove presude, te obveznosti iste presude (član 57 – 59. Zakona o upravnim sporovima), otkloniti utvrđene nepravilnosti i propuste na koje je ukazano ovom presudom tako što će se ponovno preispitati sve primjedbe koje je stavio tužitelj na prvostupanjsko rješenje, a na koje je ukazano ovom presudom, nakon čega će u skladu sa pravilnom primjenom odredbi člana 5.,7.,9., 63., 67. i 138. a sve u vezi sa članom 15. Zakona o upravnom postupku biti u mogućnosti da potpuno i pravilno utvrdi činjenično stanje i donese pravilnu i zakonitu odluku. Prilikom donošenja novog upravnog akta tuženi i prvostupanjski organu vezani pravnim shvaćanjem i primjedbama suda u pogledu postupka koje su iznesene u obrazloženju ove presude.

Protiv ove presude žalba nije dopuštena.
(čl. 40. Zakona o upravnim sporovima)

Zapisničar
Ivana Čorić-Žderić

Predsjednik vijeća
Senad Begović